

Zakres operacji działań Leader:

▪ **Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej**

- Beneficjenci: działalność nierolnicza lub związana z rolnictwem, podejmowana poprzez rolników, domowników, małżonków rolników.
- Zakres pomocy: podjęcie lub rozwój działalności w zakresie rzemiosła lub rękodzielnictwa, usług turystycznych, przetwórstwa produktów rolnych i leśnych, sprzedaży hurtowej lub detalicznej, usług dla ludności, usług dla gospodarstw rolnych, lub leśnictwa, usług budowlanych, transportowych, komunalnych, magazynowania lub przechowywania towarów, wytwarzania materiałów energetycznych z biomasy, rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.
- Wysokość pomocy:
 - Max 50% kosztów kwalifikowanych projektu,
 - Max 100 tys zł w okresie realizacji programu.

▪ **Tworzenie i rozwój mikro przedsiębiorstw**

- Beneficjenci: osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi działalność jako mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające do 10 osób o obrocie netto do 2 mln euro.
- Zakres pomocy: inwestycje związane z tworzeniem lub rozwojem mikroprzedsiębiorstw w zakresie rzemiosła lub rękodzielnictwa, usług turystycznych, przetwórstwa produktów rolnych i leśnych, sprzedaży kulturowej lub detalicznej, usług dla ludności, usług dla gospodarstw rolnych, lub leśnictwa, usług budowlanych, transportowych, komunalnych, magazynowania lub przechowywania towarów, wytwarzania produktów energetycznych z biomasy, rachunkowości, doradztwa lub usług informatycznych.
- Wysokość pomocy:
 - Max. 50% kosztów kwalifikowanych projektu.
 - Max. 300 tys zł w okresie realizacji Programu, w przypadku przetwórstwa produktów rolnych lub leśnych max. 100 tys zł.

▪ **Odnowa i rozwój wsi**

- Zakres pomocy:

Pomocy udziela się podmiotom z tytułu inwestycji w zakresie:

 - remontu, przebudowy i wyposażenia obiektów pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe, w tym obiektów zabytkowych;
 - remontu, przebudowy i wyposażenia obiektów służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa kulturowego, tradycji, sztuki lub kultury;
 - kształtowania przestrzeni publicznej;
 - budowy lub remontu, przebudowy publicznej infrastruktury związanej rozwojem funkcji turystycznych, sportowych i społeczno-kulturalnych;
 - zakupu obiektów zabytkowych lub charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie oraz ich adaptację na cele publiczne;
 - odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historii, obiektów architektury sakralnej i miejsc pamięci.
- Wysokość pomocy :
 - Maksymalna wysokość pomocy na realizację projektów w jednej miejscowości wynosi 500 tys. zł. w okresie realizacji Programu.
- Beneficjent:
 - Gmina,
 - instytucja kultury, dla której organizatorem
 - jest jednostka samorządu terytorialnego,
 - kościół lub związek wyznaniowy,
 - organizacja pozarządowa.

Małe projekty

- Beneficjentami „małych projektów” mogą być:
 - osoby fizyczne: pełnoletnie,



- osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej,
- o Zakres pomocy:
 - podnoszenie świadomości mieszkańców wsi, w tym poprzez organizację szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla ludności z obszaru objętego LSR;
 - podniesienia jakości życia ludności na obszarze działania LGD, w tym poprzez:
 - udostępnianie na potrzeby społeczności wiejskiej urządzeń i sprzętu komputerowego, w tym urządzeń i sprzętu umożliwiającego dostęp do Internetu;
 - organizację imprez kulturalnych, rekreacyjnych, sportowych na obszarze objętym działalnością LGD;
 - rozwój aktywności społeczności lokalnej, w tym poprzez:
 - promocję lokalnej twórczości ludowej, kulturalnej i artystycznej z wykorzystaniem lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego oraz przyrodniczego;
 - kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów;
 - kultywowanie tradycyjnych zawodów i rzemiosła;
 - rozwój agroturystyki i turystyki na obszarach wiejskich, w tym poprzez:
 - utworzenie lub zmodernizowanie bazy informacji turystycznej oraz stron www, przygotowanie i wydanie folderów i innych publikacji informacyjnych dla obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju;
 - budowę/odbudowę małej infrastruktury turystycznej, w szczególności punktów widokowych, miejsc wypoczynkowych i biwakowych, tras narciarstwa biegowego i zjazdowego, tras rowerowych, ścieżek spacerowych, dydaktycznych;
 - zachowanie lub odtworzenie, zabezpieczenie i oznakowanie cennego dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazowego ze szczególnym wskazaniem na obszary chronione w tym obszary objęte siecią Natura 2000;
 - zachowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego, w tym poprzez:
 - prowadzenie badań, gromadzenie danych, odbudowa lub renowacja, zabezpieczenie, uporządkowanie i oznakowanie niewielkich obiektów kulturowych i historycznych ważnych lub charakterystycznych dla danej miejscowości;
 - odnawianie, uporządkowanie i oznakowanie prywatnych budynków i obiektów charakterystycznych dla budownictwa i krajobrazu danego regionu;
 - remont świetlic wiejskich i zakup ich wyposażenia
 - rozwój lokalnej aktywności gospodarczej poprzez inicjowanie powstawania, rozwoju, przetwarzania, wprowadzenia na rynek oraz podnoszenia jakości produktów i usług bazujących na lokalnych zasobach, w tym naturalnych surowcach lub produktach rolnych i leśnych, oraz tradycyjnych sektorach gospodarki.

Wysokość pomocy na operacje z zakresu „małych projektów” wynosić będzie maksymalnie 70% kosztów kwalifikowanych operacji nie więcej jednak niż 25 tys. zł; przy czym całkowity koszt operacji nie może być niższy niż 4,5 tys. zł oraz wyższy, niż 100 tys. zł.

- **Nabywanie umiejętności i aktywizacja**

Pomoc przyznawana dla LOGD w ramach działania może w szczególności dotyczyć:

- o badań nad obszarem objętym LSR;
- o informowania o obszarze działania LGD oraz o LSR;
- o szkolenia kadr biorących udział we wdrażaniu LSR;
- o wydarzeń o charakterze promocyjnym związanych z obszarem działania LGD;
- o szkolenia lokalnych liderów
- o animowania społeczności lokalnych;
- o kosztów bieżących LGD.

